

UPA 2022/19

26/4-2022

Anna Wangenheim

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisarnermik inatsisip aamma naalagaaffimmi tjenestemandit Kalaallit Nunaanniittut pillugit inatsisip allanngortinnejarnissaannik inatsisisatut siunnersummut missingiutip (Pinerluttlerinermi eqqartuussisarnermi digitalimik attaveqaatinik atuineq, suliassat nassuernertut suliarineqartut, najuutinngitsoornermi eqqartuussutit, eqqartuussisut aamma najukkami eqqartuussisut tunuartussaatitaanerannut ukioritinngitsoornermi eqqartuussutit il.il.) Namminersorlutik Oqartussanit akuersissutigineqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Aningasaqaqnermut, Aatsitassanut, Inatsisit Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu aalakkersuisoq) (Siullermeerneqarnera)

Demokraatit Naalakkersuisut siunnersummut pingaartumut saqqummiussimmata qutsaviga.

Eqqartuussisarnermut inatsimmi aalajangersakkat tulluussarneqarneranut siunertaavoq Kalaallit Nunaanni Danmarkimilu eqqartuussisarnermut inatsisit tulluunnerulernissaat. Suliassartaqaqaaq, Kalaallit Nunaannilu eqqartuussisarnermik inatsisip pinerluttlerinermullu inatsimmi aaqqissuuteqqitassat amerlapput Kalaallit Nunaanni inatsisitigut illersugaanerup ullutsinnut naleqqunnerulersinnissaanut, nutarterneqarnissaanut minnerunngitsumillu naapertuilluartunngortinnissaanut.

Soorunami Demokraatit inatsiseqarnermut tunngasut Naalakkersuisut takorluugaaigut tigullugillu atuarsimavaat, sapaatip-akunneri arlalialunnguit matuma siorna nassiunneqarsimasunut. Iluaraarput, ilaatigut amerlasuunik pitsaasunik pilersaaruteqartoqarnera. Isumaqarpugulli, politikkikkut kissaatit anguniakkallu eqqartuussiveqarfitta eqaallisarnissaanut kigaappallaartartut – minnerunngitsumik innuttaasut pinerlineqarsimasullu isaannik isigalugit. Oqimaattorujussuullutillu paamaarunneqarpasipput politikkikkut kissaatigisat piviusungortinnissaat, aalajangikkat naggataatigut – danskit justitsministeeriaqarfiannit oqaaseqaatitalerlugit, naaperiaanermik naggaserneqartartussaammata, kissaatigisatsinnut tulluuttuaannanngitsunik.

Assersuutigalugu isertitsisarfitsinni utaqqisoqartarneranut, akuerineqarsinnaannngitsumut suli attassinnaasumik aaqqisoqanngilaq, taassuma kingunerisarmagu, pinerliisimasup piaartumik pineqaatissinneqarneranut kinguneqartinneqartannginnera. Naapertuilluartumik misiginissamik innarliisarpoq. Taamaattumik una iluatsillugu Naalakkersuisut apererusuppakka, suliniutit tigussaasut oqaloqatigiinnerillu suut justitsministeeriaqarfimmut aallartinneqarsimanersut eqqartuussinerit, isertitsisarfimmut inissiinermik aaliangikkat, pisariinnerusumik piviusungortinnissaannut?

Piviusoq imaappoq, pinerliisimasut suli qaammaterpassuarni isertitsivimmut isernissaminut utaqqisarmata, ilaatigullu ukiorpassuit angusinnaasarlugit. Naapertuutinngilluinnarpoq, piffinni inukitsunnguani, pinerliisimasut aqqusinermi takussaasarnerat, pinerlisatillu naapissinnaasarlugit. Taakku pillugit Demokraatit uani Upernaanerani ataatsimiinermi aaliangiiffigisassatut siunnersuuteqarpugut. Qilanaaraara, pinerlineqarsimasunut naapertuilluartumik pineqartarnerinut oqallisiginninnissarput.

Ilisimavarpulli aamma, pinaveersaartitsineq apeqqutaalluinnartuussoq isertitsivinni inissat kisiisa amerlinngikkaluarlugit, aammattaaq pineqaatissiarnerup qaffaanarneratigut, ajornartorsiummillu tamakkiissumik aaqqiinavianngitsoq. Tassa suliassarpassuaqarpugut isumaginninnermut- peqqissutsimullu politikkimut tunngatillugu nunatta innuttaanut pitsaunerusumik inatsisitigut illorsorneqarneq kissaatigisarput iluatsissappattaaq.

Iluarismaarpulli, uani siunnersuuteqarnermi pitsanngorsaatissanik suliniutinik tigussaasunik saqqqummiussiqarmat, suliassat nassuernertut suliarineqartut eqqartuussisumik peqateqanngikkaluarluni eqqartuunneqarsinnaalerannerannik periarfissiisut. Allatummi iliorneq naleqqutingitsumik allaffisornerujussuarmillu pilersitsissammat. Taamatullu pitsaavoq, eqaallisaaniarneq siunertaralugu siunertaammat, siunissami digitalimik ingerlatsinerit sulianut pisariillisaatitut atorneqartalissammata, aammali qulakteerniarlugu pappiaqqat sulianut tunngassuteqartut digitalimik nassiinneqartalernissaat. Tamaat isigalugu pisariaqartumik pisariillisaataallunilu nutaaliornissamut suliniutaavoq. Equmaffigissavarpulli, suliat nutarterneranni atuutilernissaanut ikaarsaartoqartussaanera, tamannalu attuumassuteqartunut tutsinneqassanngimmat, tassani pineqarlutik pinerliisimasoq pinerlisarlu. Allatut oqaatigalugu qulakteerneqassaaq illuatungeriit digitalimik atuinissamut ilisimaarininnissaat, tassami innuttaasut tamarmik nunatsinni soorlu assersuutigalugu Sullissivik aamma NemID atugarilersimannngimmassuk suli.

Demokraatit neriuutigilluinnnagaasa ilagaat, suliniutit qulaani pineqartut siunissami pinerlineqarsimasut inatsisitigut illorsorneqarnerinut ima iluaqtaalersimatigissasoq, suliassat sukkannerujussuarmik suliarineqartalerner. Ukkatarinninnej annertoorujussuaq pisariaqarpoq suliassani, meeqqat akuuffigaanni. Soorlu assersuutigalugu ilaqtariinnut tunngasuni aammalu kinguaassiutitigut pinerliinerni, meeqqat inuuusuttullu eqqunngitsuliorfingeqarsimatillugit. Taamaattumik naatsorsuutigaarput, Kalaallit Nunaata Istanbul-imut isumaqatigiisummut ilaalernissaanut aaliangernissaq inatsisitigut tulluussaanermut suli annertunermik kinguneqassasoq, ullumikkumiit annertunerujussuarmik, pinerlineqarsimasut illorsornissaannut siunertaqartunik.

Naggataatigullu eqqartuussisut 65-init 70-inut ukioqarlutik pinngitsalisamik suliunnaartarnerannut tunngatillugu, tamanna iluarismaarpalput. Tunngavilersuutit tassani ersarippu. Taamaattorli maluginiarparput, aaliangikkanut sunniuteqarsinnaasoq, utoqqalinermi sanngiillismaneq pissutigalugu. Taamaakkaluartoq erseqqissarusullutigu, oqaaseqaat tamanut tunngammat, inuimmi tamarmiunngitsut, tassani aamma eqqartuusseqataasartut utoqqalinertik pillugu sanngiillineq ajormata. Nunami Kalaallit Nunaatut ittumi, utoqqaat soraarninngoreersimasut atorluarnissaannik pisariaqartitsisorujussuvugut, inuiaqatigiit nungusaataanngitsumik ingerlassagutta. Aammali isiginngitsuusaarsinnaanngilarput uagut Kalaallit Nunaanni Danmarkimut sanilliulluta inuunikinnerusaratta. Taamaattumillu isumaqatigalugu, aalajangersakkat tulluussartuarnissaat pisariaqartoq inatsisit Kalaallit Nunaanni ataqatigiinnermikkut isumaqassappata. Taamaattumik pissusissamisoorpoq tamatsinnut apeqqutigissallugu, allannguut ilumut Kalaallit Nunaanni Kalaallit Nunaannullu qanoq isumaqarnersoq? Taannalumi iluaqtaasumik ataatsimiititaliami oqaloqatigiisutigineqarsinnaammat, ataatsimiititaliamut susassaqartumut innersuupparput.

Taamatut oqaaseqarluta oqallilluarnissamik kissaassivugut sulilluarisilu.